

Raziyeh Khodayari, 08-677 27 13
raziyeh.khodayari@energiforetagen.se

citylab@sgbc.se

Energiföretagen Sverige Remissvar Citylab

Energiföretagen Sverige ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Energibranschen investerar omkring 30–35 miljarder kronor årligen. Med rätt förutsättningar kan vi fortsätta trygga energileveranserna till hushåll, företag och samhälle – varje sekund, året om – samtidigt som vi driver på den förändring som möjliggör framtidens energisystem. Vårt mål är att; utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Energiföretagen Sverige tackar för möjligheten att få lämna synpunkter och välkomnar att SGBC fokuserar på certifiering av stadsdelar i förvaltningsfasen genom att skapa en gemensam process som engagerar och leder till hållbar stadsutveckling.

Energiföretagen Sverige är positiva till den förbättrade helhetssyn som präglar Citylab, jämfört med tidigare certifieringssystem som till exempel Miljöbyggnad. Det gäller bland annat kraven på avfallsminimering, inkludering av byggfasens miljöpåverkan och skrivningarna om utsläpp kopplade till konsumtion. Däremot anser Energiföretagen Sverige att det fortfarande saknas helhetsperspektiv, vad gäller synen på energisystemet och dess klimatpåverkan i kategori 12.

Utgå från ett system- och konsekvensperspektiv

Energiföretagen Sverige står för en systemsyn på samhällets energiförsörjning som främjar kloka helhetslösningar, samverkan och hållbara affärsmodeller. Energibranschen ska möta flerdimensionella samhällsmål där tre mål är centrala: försörjningstrygghet, konkurrenskraft och hållbarhet. Systemsynen är föreningens helhetssyn på energisystemet där det handlar om att se till helheten snarare än enskilda delar.

Hållbarhet betraktas ofta utifrån ett ekologiskt synsätt men Energiföretagen Sverige understryker att social och ekonomisk hållbarhet är lika viktiga delar för samhällsmålen och helheten. Energiföretagen Sverige vill öka förståelsen och skapa samsyn med andra om hur energisystemet fungerar, sett ur ett helhetsperspektiv. Energiföretagen Sverige förordar att Citylab konsekvent bör följa upp konsekvenserna av valda åtgärder i energisystemet, där valet av energitillförsel även utvärderas tillsammans med konsekvenserna för konkurrenskraft och försörjningstrygghet. **En helhetssyn innebär att det inte går**

att utgå enbart från det enskilda fallet som avses för Citylabs verksamhet gällande klimatpåverkan.

Klimatneutrala kriterier

Kriterierna ska vara teknikneutrala i valet mellan olika energiförsörjningssystem. Huvudfokus i byggnaders och stadsdelar energianvändning bör ligga på byggnadens energi- och effektbehov och inte på dess energiproduktion och energiomvandling.

Det finns en bred samsyn inom politiken, byggbranschen och energibranschen, att "använd energi" är en bättre systemgräns för krav på byggnaders energiprestanda än den som tillämpas av Boverket och SGBCs miljöcertifieringssystem. Argumenten för detta, kopplade till säkerställande av goda klimatskal och teknikneutralitet avseende uppvärmningsform är väl kända.

<https://www.energiforetagen.se/pressrum/remissvar/2018/maj/remiss-av-boverkets-foreskrifter-om-andring-i-verkets-byggregler-2016---foreskrifter-och-allmanna-rad/>

<https://skl.se/download/18.49f0902a162d5414b693aaaf/1524215834090/SKL-18%20-18-01343-YTTRANDE-Byggregler-forslag-till-andring-i-Boverkets-byggregler.pdf>

Minska effektopparna i energisystemet

Energiföretagen Sverige anser att kriterierna bör ha större fokus på byggnadens och stadsdelar använda energi och effektbehov/värmeförluster, i synnerhet under perioder där det uppstår effektoppar i energisystemet.

Detta kan ske genom smarta fjärrvärme- och elnät som ger användare av näten, energiproducenter och energianvändare nya möjligheter att aktivt bidra till ett hållbart energisystem. Genom smarta elnät kan man också integrera förnybar elproduktion, även småskalig.

Allokering av fossil plast till fjärrvärme löser inte plastproblemet

Energiföretagen Sverige ifrågasätter inte att det uppkommer fossila utsläpp när avfall förbränns. Den relevanta frågan är hur klimatpåverkan från förbränning av avfall kan minska, vilket hänger ihop med vem som ska bära ansvar för utsläppen. En grundregel för miljöpolitisk styrning är att styrmedel bör sättas in så nära problemkällan som möjligt. Att allokera klimatutsläppet från fossil plast till fjärrvärmekunden påverkar inte de boendes beteende varken när det gäller konsumtion eller avfallshantering.

Energiföretagen Sverige anser att klimatutsläpp från energiåtervinning av plast bör allokeras till produktions- och konsumtionsledet för plastprodukten. En allokering av klimatutsläpp till energiåtervinning leder inte till förändringar i produktions- eller konsumtionsledet och därmed leder det inte till minskat klimatutsläpp. Snarare försvårar en felallokering av utsläpp möjligheten till energiåtervinning av ett flöde som annars skulle ha behandlats (eftersom inhemska plastfraktioner inte ska deponeras enligt gällande svensk lagstiftning) eller deponerats, i fallet för importerade plastfraktioner.

Energiföretagen Sverige håller med SGBC om att ” *Eftersom en enskild aktör sällan har full rådgivning över alla hållbarhetsfrågor är just samverkan mellan de olika aktörerna avgörande för att uppnå hög hållbarhet och genom det lyckas med denna certifiering*”. Samverkan mellan de olika aktörerna är avgörande för att minimera avfallsmängderna samt maximera återanvändning och återanvändning av material.

Använd Alternativproduktionsmetoden för allokering av kraftvärme

Den så kallade Alternativproduktionsmetoden används för allokering av kraftvärme i flera svenska och europeiska standarder och direktiv. Därmed bör man i Citylab använda Alternativproduktionsmetoden istället för Energimetoden för allokering av kraftvärme.

Eftersom energisystemet förändras ständigt bör Citylab se över kriterierna kontinuerlig för att värdera effekterna.

Stockholm som ovan

Pernilla Winnhed

Vd, Energiföretagen Sverige

CITYLAB CERTIFIERING AV STADSDELAR - REMISSVERSION

SVARSBLANKETT FÖR REMISSVAR

Denna svarsblankett ska användas för att lämna remissvar på Citylab certifiering av stadsdelar, remissversion. Innan remissvar lämnas bör tillhörande remissinstruktion läsas i sin helhet. Remissinstruktioner finns tillgänglig på SGBC:s hemsida.

I korthet gäller följande:

- Samtliga remissvar lämnas genom att fylla i denna svarsblankett för remissvar
- Remissvaren skickas till citylab@sgbc.se **senast den 4 juni 2019**
- Svarsgivarens namn ska framgå i titeln för svarsblanketten för remissvar, dokumentet kan t.ex. benämnas "Citylab remissvar Företag A"
- Märk mailet genom att skriva "Citylab remissvar" i maillets ämnesrad
- Om en synpunkt gäller fler delar i dokumentet, skriv en separat synpunkt för respektive del
- Chansen att få igenom ett ändringsförslag är större vid konkreta förslag på ny skrivning, samt när förslaget kan styrkas med underlag och hänvisning till referens
- Alla remissvaren, inklusive namn och/eller företagsnamn på den/de som lämnat remissvaren, kommer att vara offentliga

Uppgifter om svarslämnaren (obligatoriska)

Företag

Namn på handläggaren: Raziye Khodayari

Företagets namn: Energiföretagen Sverige

Sweden Green Building Council
Långholmsgatan 34, 2 tr, 117 33 Stockholm · +46 (0)8-599 294 30
www.sgbc.se

**SWEDEN
GREEN BUILDING
COUNCIL**

Telefon: 08-677 27 13

E-post: raziye.khodayari@energiforetagen.se

Datum: 20190604

Avsnitt i dokumentet och rubrik alt. generell synpunkt	Sidnr.	Kommentar från remissinstans	Förslag på ny skrivning	Ev. hänvisning till vetenskaplig källa
Övergripande hållbarhetsmål Resurshushållning	10	<p>Citylab skriver: " <i>Resurshushållning innebär att användningen av energi, material och vatten minimeras, att resurserna används och återanvänds effektivt i kretslopp och att förnybara energislag och material väljs i första hand. Delad användning av resurser kan markant minska resursbehovet.</i>"</p> <p>Resurshushållning betyder det att man återanvänder resurser effektivt genom att i första hand välja återvunna energislag och material för att sedan täcka upp med förnybara energislag och material där det behövs.</p>	Resurshushållning innebär att användningen av energi, material och vatten minimeras, att resurserna används och återanvänds effektivt i kretslopp och att förnybara energislag och material väljs i <u>andra hand</u> . Delad användning av resurser kan markant minska resursbehovet	
Övergripande hållbarhetsmål Ingen negativ klimatpåverkan	10	<p>Citylab skriver: " <i>Stadsutvecklingsprojekt bör ha som mål att minimera negativ klimatpåverkan, så att Sverige kan fasa ut sina nettoutsläpp av växthusgaser.</i>"</p> <p>Det är hög tid att släppa landsgränser när det gäller utfasningen av växthusgaser. Vi behöver ha styrmedel, byggregler och certifieringssystem som</p>	Ändra texten till: Stadsutvecklingsprojekt bör ha som mål att minimera den negativa klimatpåverkan i ett globalt perspektiv. All direkta och indirekta klimatutsläpp i och utanför stadsutvecklingsprojektet bör räknas in. Projektet måste undvika åtgärder som ökar det	

		<p>styr mot att jordens nettoutsläpp av växthusgaser fasas ut.</p> <p>Om vi ska göra allt för att <u>bara minimera Sveriges nettoutsläpp</u> av växthusgaser så vinner vi på att sälja ut vår processindustri till Kina och importera produkter därifrån. Det blir dessutom mindre nettoutsläpp av växthusgaser i Sverige om man tar bilen till ICA Maxi och köper kött från Brasilien istället för att cykla till närmaste gårdsbonde och köper lokalproducerat.</p>	globala klimatutsläppet.	
9 Hushållsavfall Bedömningskriterium	35	<p><i>"1. Mängden restavfall från hushållen i stadsdelen är högst 2,1 kg per person och vecka"</i></p> <p>Energiföretagen Sverige anser att det är ett bra sätt att minska mängden av restavfall som skickas till energiåtervinning och det ökar resursutnyttjande.</p> <p>Plast har dock relativt låg vikt jämfört med exempelvis matavfall, och en indikator som endast bedöms utifrån vikten på hushållsavfallet riskerar därför att missa målet med att minska andelen plast som går till förbränning.</p> <p>Genom att ställa krav på avfallsgenereraren genom t.ex. minskad avfallsuppkomst, ökat återbruk och bättre källsortering läggs ansvaret på</p>	<p>1. <i>Mängden restavfall från hushållen i stadsdelen är högst 2,1 kg per person och vecka</i></p> <p>Lägg till följande kriterier:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Stadsdelen erbjuder möjlighet för sortering av minst 9 fraktioner: restavfall, matavfall, tidningar, pappersförpackningar, plastförpackningar, metallförpackningar, färgat glas, ofärgat glas, smått elavfall, ljuskällor och batterier, textilier 3. Stadsdelen erbjuder möjlighet att lämna saker till återbruk i stadsdelen. 4. Åtgärder ska vidtas för att öka utsorteringen av plast från hushållsavfallet. Eventuellt kan ett mål sättas upp såsom att "Mängden plast i 	

		<p>den som har rådighet, vilket kan leda till minskade mängder restavfall till energiåtervinning. Att lägga belastningen på de som köper fjärrvärme från energiåtervinningen av restavfall (vilket görs i indikator 12) har däremot ingen påverkan på mängden restavfall som går till energiåtervinning.</p> <p>Kriterierna bör kompletteras med andra mål för att minska risk för dumpning av avfall i naturen och felsortering av avfall. Certifieringen bör uppmuntra till källsortering av fraktioner som bör skickas till materialåtervinning. Om avfall felsorteras finns det stor risk att stora mängder restavfall blir kvar efter materialåtervinning och skickas till energiåtervinning p g a blandning av felsorterade fraktioner, kontaminering, svårighet att i nästa steg materialåtervinna, dålig kvalitet för återvunnet material som försvårar återanvändning etc.</p> <p>Energiföretagen Sverige föreslår två andra kompletterande kriterier som är lätta att följa upp samt ett kriterium som är svårare att följa upp eftersom det kräver plockanalyser.</p>	<p>restavfallet är högst XX g/person och vecka”, vilket kan följas upp med plockanalyser i stadsdelen under en normal vecka per år.</p>	
11 Byggnadens energianvändning	40-44	Det finns en bred samsyn inom politiken, byggbranschen och energibranschen, att ”använd energi” är en bättre	Uttryck kravnivåerna i termer av ”använd energi”.	https://www.energiforetagen.se/pressrum/remissvar/2018/maj/remiss-av-boverkets-foreskrifter-om-andring-i-verkets-

Bedömningskriterium		<p>systemgräns för krav på byggnaders energiprestanda än den som tillämpas av Boverket. Argumenten för detta, kopplade till säkerställande av goda klimatskal och teknikneutralitet avseende uppvärmningsform är väl kända (se länkar).</p> <p>Det huvudsakliga argumentet som anförs emot att införa använd energi som huvudkrav i BBR är tolkningen att EPBD inte skulle tillåta detta. Det finns inget som hindrar att Citylab tillämpar systemgränsen använd energi. Ett certifieringsorgan bör vara i framkant.</p> <p>Energiföretagen Sverige anser att kriterierna bör ha huvudfokus på byggnadens använda energi och maximala effektbehov/värmeförluster, vilket skulle ge en teknikneutral värdering av energiförbrukningen.</p> <p>Energiföretagen Sverige föreslår att Citylab utvecklar andra kriterier liknande de som finns i Feby.</p>	<p>Lägg till följande kriterier:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Värmeförlusttalet ska vara lägre än XX W/m²Atemp för en byggnad större än 600 m². 2. För elvärmda byggnad ska årsenergi vara lägre än YY kWh/m²Atemp. 	<p>byggregler-20116---foreskrifter-och-allmanna-rad/</p> <p>https://skl.se/download/18.49f0902a162d5414b693aaaf/1524215834090/SKL-18%20-18-01343-YTTRANDE-Byggregler-forslag-till-andring-i-Boverkets-byggregler.pdf</p>
11 Byggnadens energianvändning Bedömningskriterium	40	<p>En stor utmaning i det framtida energisystemet kommer att vara tillgången på effekt. Detta gäller både el och fjärrvärme. En lösning på denna problematik är så kallad användarflexibilitet, vilket innebär att konsumenterna av el och fjärrvärme</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utveckla utbygganden av smarta elnät i stadsdelen. 2. 80 % av byggnaderna i området ska ha system för styrning av värmepumpar och fjärrvärmecentraler installerat. 3. Antalet parkeringsplatser i stadsdelen ska vara max xx per 100 boende. Minst 	

	<p>anpassar sin användning beroende på tillgången i systemet. Citylab har en unik möjlighet att ta en ledande roll inom området. Genom att premiera integrering av energibärare från både el, värme, kyla och andra samhällstekniska försörjningssystem såsom vatten och avlopp, kan också styrning av användning av energi premieras i Citylab. På så vis kan SGBC stödja energisystemets funktion och bidra till den omställning som pågår.</p> <p>Detta kan ske genom smarta fjärrvärme- och elnät som ger användare av näten, energiproducenter och energianvändare nya möjligheter att aktivt bidra till ett hållbart energisystem.</p> <p>Certifieringen bör omfatta utvecklingen av smarta nät i stadsdelen. Det kan syfta till att minska energianvändning och öka flexibilitet som jämnar ut belastningen i elnätet. Elkunderna kan bli aktiva deltagare på elmarknaden. Genom smarta elnät kan man också integrera förnybar elproduktion, även småskalig.</p> <p>Styrning innebär att effektuttaget styrs för att jämna ut belastningen på nätet över tid. Det kan exempelvis handla om att värmen kortvarigt sänks med någon grad när belastningen på el- eller fjärrvärmenätet är som högst utan att</p>	<p>80 procent av parkeringsplatserna i stadsdelen ska ha möjlighet till laddning av XX antal elfordon.</p> <p>Alternativ för punkt 2 ovan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 80 % av byggnaderna i området ska ha system för styrning av fjärrvärmecentraler installerat och alla värmepumpar med effekt större än XX kW ska vara styrbara. 	
--	--	--	--

		<p>de boende känner av någon märkbar skillnad. Det kan också handla om att man laddar elbilar eller sätter igång maskiner på natten för att jämna ut elanvändningen över dygnet.</p> <p>Fjärrvärmeverket kan styra uppvärmningen av byggnaderna på distans och jämna ut effektförbrukningen och därmed minska effekttopparna i produktion av fjärrvärme.</p> <p>Även byggnader som värms av värmepumpar kan tillsammans installera styrsystem som minskar effekttopparna.</p> <p>På så vis undviks så kallade effekttoppar som har en negativ klimatpåverkan och som är kostsamma för både nätbolag och el- och fjärrvärmekunder.</p> <p>Citylab bör uppmuntra till att effektivisering och ökad flexibilitet av effektbehov prioriteras på användarsidan och tillkommande effekt prioriteras på produktionssidan.</p> <p>Energiföretagen Sverige föreslår nya kriterier.</p>		
12 Klimatpåverkan	43	<p>Energiföretagen Sverige står för en systemsyn på samhällets energiförsörjning som främjar kloka helhetslösningar, samverkan och hållbara affärsmodeller.</p>	<p>Energiföretagen avstyrker följande förslag på kriterier:</p> <p><i>"För beräkning av klimatpåverkan vid köp av förnybar el med ursprungsgarantier, får bara</i></p>	<p>https://www.ei.se/sv/for-energiforetag/el/ursprungsmarkning-av-el/</p>

	<p>Energibranschen ska möta flerdimensionella samhällsmål där tre mål är centrala: försörjningstrygghet, konkurrenskraft och hållbarhet. Systemsynen är föreningens helhetssyn på energisystemet där det handlar om att se till helheten snarare än enskilda delar.</p> <p>Hållbarhet betraktas ofta utifrån ett ekologiskt synsätt men Energiföretagen Sverige understryker att social och ekonomisk hållbarhet är lika viktiga delar för samhällsmålen och helheten. Energiföretagen Sverige vill öka förståelsen och skapa samsyn med andra om hur energisystemet fungerar, sett ur ett helhetsperspektiv. Energiföretagen Sverige förordar att Citylab konsekvent bör följa upp konsekvenserna av valda åtgärder i energisystemet, där valet av energitillförsel även utvärderas tillsammans med konsekvenserna för konkurrenskraft och försörjningstrygghet. En helhetssyn innebär att det inte går att utgå enbart från det enskilda fallet som avses för Citylabs verksamhet gällande klimatpåverkan.</p> <p>Energisystemet är komplext och det ska utformas i enlighet med de tre</p>	<p><i>utsläppsreduktion tillgodoräknas till 80 %. Resterande 20 % räknas som nordisk elmix.</i></p> <p><i>För beräkning av klimatpåverkan vid köp av tredjepartsgodkänd förnybar fjärrvärme, får bara utsläppsreduktion tillgodoräknas till 80 %. För resterande 20 % används respektive fjärrvärmenäts aktuella mix av energikällor.”</i></p> <p>Energiföretagens förslag är följande:</p> <p>För beräkning av klimatpåverkan vid köp av el använd nordeuropeisk elmix.</p> <p>För beräkning av klimatpåverkan vid köp av fjärrvärme använd fjärrvärmenätets aktuella mix av energikällor.</p> <p>Kommentar</p> <p>Vi förordar inte Citylabs förslag men om Citylab ändå går vidare med ett förslag om utsläppsreduktioner från ursprungsmärkt energi, så måste nordisk residualel användas i stället för nordisk elmix för den del som inte får utnyttja ursprungsmärkning. Information om det publiceras på Eis hemsida årligen</p>	
--	--	---	--

		<p>grundpelare som gäller för energisamarbetet inom EU, dvs. ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet. Att såsom Citylab föreslår, enbart ta hänsyn till klimatpåverkan vid utformning av hållbarhetskriterier för en stadsdel innebär en förenkling, och är därför inte lämpligt.</p> <p>När hållbarheten utvärderas från det ekologiska perspektivet är nordisk elmix ingen lämplig systemgräns. Elmarknaden är sedan länge integrerad med angränsande länder i norra Europa, och integrationen kommer att öka med tiden.</p> <p>För beräkning av klimatpåverkan vid köp av el använd nordeuropeisk elmix.</p> <p>Vi förordar inte Citylabs förslag men om Citylab ändå går vidare med ett förslag om utsläppsreduktioner från ursprungsmärkt energi, så måste nordisk residuelel användas i stället för nordisk elmix för den del som inte får utnyttja ursprungsmärkning. Information om det publiceras på Eis hemsida årligen.</p>		
12 Klimatpåverkan	44	<p>Citylab anger: <i>"om elleverantör är okänd antas nordisk elmix"</i>.</p> <p>Ett enkelt räkneexempel visar att detta antagande innebär att kravet på 250 kg</p>	<p>Energiföretagen Sverige föreslår att följande stycke tas bort</p> <p><i>"Om elleverantör är okänd antas nordisk elmix"</i></p>	<p>https://www.ei.se/sv/for-energiforetag/el/ursprungsmarkning-av-el/</p>

		<p>CO2e/boende och år (sidan 42) fylls upp av i princip alla byggnader utan någon ansträngning. Detta trots att det fortfarande finns stora mängder fossila bränslen i det nordiska och nordeuropeiska elproduktionssystemet.</p> <p>Enligt Ei: " Residualmixen avser volym för Norden för varje kalenderår. Mixen utgörs av attribut från all kraftproduktion med avdrag för exporterade ursprungsgarantier. Till detta läggs importerade ursprungsgarantier med avdrag för attribut från annullerade ursprungsgarantier. Men med attribut från självannullerade ursprungsgarantier." Kortfattat innebär det att de som inte köper ursprungsmärkt el tilldelas miljövärdena för nordisk residuelel med de miljöegenskaper som Ei årligen publicerar på sin hemsida.</p>	<p>Istället lägg till följande:</p> <p>Om elleverantör är okänd antas nordisk residuelel.</p>	
12. Klimatpåverkan	44 Se även sidan 42	<p><i>Eventuell rökgaskondensering vid förbränning betraktas som en verkningsgradshöjande åtgärd och inte som tillvaratagande av spillvärme.</i></p> <p>Energiföretagen Sverige förordar att rökgaskondensering betraktas som tillvaratagande av spillvärme.</p> <p>Motivering: Citylabs övergripande</p>	<p>Följande text:</p> <p><i>"Eventuell rökgaskondensering vid förbränning betraktas som en verkningsgradshöjande åtgärd och inte som tillvaratagande av spillvärme."</i></p> <p>Ändras till:</p> <p>Eventuell rökgaskondensering vid förbränning betraktas som tillvaratagande av spillvärme.</p>	<p>Enligt Naturvårdsverket "Bland befintliga fjärrvärmepannor kan rökgaskondenseringen sägas vara i stort sett fullt utbyggd där det i dag är lönsamt".</p> <p>Se länk nedan sidan 9</p> <p>https://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/620-8196-9.pdf?pid=3933</p>

	<p>hållbarhetsmål är "ett systematiskt arbete med att kartlägga och minimera växthusgasutsläpp, vilket i sin tur kräver en god resurshushållning", sidan 42</p> <p>Rökgaskondensering är ett sätt att få ut mer energi utan att tillföra mer bränslen/utsläpp.</p> <p>Rökgaskondensering möjliggör energiåtervinning av spillvärme som finns kvar i rökgaserna som annars skulle ha gått till spillo. Rökgaskondensering är ett mycket smart svenskt koncept som leder till flera positiva effekter för klimat, miljö och resursanvändning. Den minskar energiförbrukningen, utsläppen av klimatgaser och luftföroreningar samt tillsatsen av kemikalier och därmed minskar även mängden av restprodukter (avfall).</p> <p>Eftersom installationen av rökgaskondensering kräver stora investeringar finns det fortfarande många anläggningar som saknar rökgaskondensering. Rätt definition kan sporra flera fjärrvärmeverk att investera i tekniken.</p> <p>Rester från skogsindustrierna och bioavfall har normalt 40-50 procent fukthalt vilket betyder det att det finns en stor potential att ta ut mer energi</p>		
--	---	--	--

		<p>från de fuktiga rökgaserna som uppstår vid förbränning av fuktiga bränslen.</p> <p>Att definiera rökgaskondenseringen på rätt sätt leder till att den förnybara energin (biomassa och bioavfall) kan användas mer effektivt. En ändring kan leda till att Citylabs mål "en god resurshållning" kan uppnås.</p> <p>Man kan jämföra investeringar i nya rökgaskondenseringsanläggningar med att bygga nya solceller eller solfångare. Solen skiner och tekniken finns överallt men det är kostnaden som avgör om man bygger mer solceller/solfångare eller inte. Oavsett betraktas inte solceller/solfångare som en verkningsgradshöjande åtgärd. När de väl byggs producerar de el eller värme från spillenergi som annars skulle ha gått till spillo.</p>		
12. Klimatpåverkan	44	<p>Ändra följande text:</p> <p><i>"Fossilt innehåll i avfall, till exempel plast, och torv som används som bränsle räknas som fossilt och utsläpp av växthusgaser ska allokeras till energiproduktionen."</i></p> <p>Motivering: Energiföretagen Sverige ifrågasätter inte att det uppkommer fossila utsläpp när avfall förbränns. Den intressanta frågan är hur klimatpåverkan</p>	<p><i>"Fossilt innehåll i avfall, till exempel plast, och torv som används som bränsle räknas som fossilt och utsläpp av växthusgaser ska allokeras till energiproduktionen."</i></p> <p>Ändra till:</p> <p>Torv som används som bränsle räknas som fossilt och utsläpp av växthusgaser ska allokeras till energiproduktionen.</p> <p>Fossilt innehåll i avfall, till exempel plast, som används som bränsle räknas som fossilt och</p>	<p>http://ec.europa.eu/environment/waste/studies/pdf/heavy_metalsreport.pdf</p> <p>Rapporten kartlägger tungmetaller i flera avfallsflöden. Avfall och särskilt plast med fossilt ursprung kan innehålla stora mängder tungmetaller och farliga organiska föroreningar som bör destrueras av miljö- och hälsoskäl.</p> <p>En annan rapport från Söderenergi visar att tungmetaller förekommer i första hand i</p>

	<p>från avfall kan minska, vilket hänger ihop med vem som ska bära ansvar för utsläppen. En grundregel för miljöpolitisk styrning är att styrmedel bör sättas in så nära problemkällan som möjligt. Att allokera klimatutsläppet från fossil plast till fjärrvärmekunden påverkar inte de boendes beteende, varken när det gäller konsumtion eller avfallshantering.</p> <p>Energiföretagen Sverige förordar att Citylab utgår från konsekvenserna för hantering av energiåtervinning av plast som ändå måste destrueras.</p> <p>Energiåtervinning av restavfall är i första hand en miljötjänst i syfte att destruera avfallet, i andra hand innebär det ett resurseffektivt nyttjande av en resurs som annars skulle ha gått till spillo. Plast som innehåller höga halter av farliga organiska ämnen och tungmetaller varken kan eller ska återvinnas. Istället ska det enligt gällande svensk lagstiftning omhändertas på ett miljö- och hälsomässigt sätt. I Sverige har vi dessutom förbud mot deponering av brännbart avfall.</p> <p>Klimatutsläpp från energiåtervinning av plast bör allokeras till produktions- och konsumtionsledet för plastprodukten. En allokering av klimatutsläpp till</p>	<p>utsläpp av växthusgaser ska allokeras till avfallssystemet. Fossila material i restavfall ("soppåsen") som lämnas till förbränning omräknas till utsläpp av fossil koldioxid och ska understiga XX kg per person och år.</p> <p>Information om klimatutsläpp från plastavfall med fossilt ursprung kan beräknas genom Naturvårdsverkets emissionsfaktor för klimatutsläpp från plastavfall i kombination med plockanalyser som en gång per år genomförs av stadsdelen.</p>	<p>plast, i andra hand i brännbart verksamhetsavfall och returträflis (Tabell 4). I fallet Söderenergi förhindrar energiåtervinningen att ca 106 ton tungmetaller går tillbaka till kretsloppet. Detta trots att de har endast 3-5 vikt procent plast i sin energitillförsel.</p> <p>http://www.soderenergi.se/web/Pressmeddelande_Avfallsforbranning_med_energiatervinning_ger_samhallsnytta_for_miljarderna.aspx</p> <p>Notera att reningsgraden av tungmetaller är över 99,97 procent i de svenska energiåtervinningsanläggningarna.</p> <p>Följande rapport beskriver vilka farliga organiska ämnen finns i olika plastprodukter och hur man bör driva utvecklingen för återvinning av plast. Se till exempel Tabell 10, förekomst av farliga substanser i olika produktkategorier och sidorna 103-119 förteckning över farliga substanser som förekommer i vanliga plastprodukter på marknaden.</p> <p>https://www.ivl.se/sidor/publikationer/publikation.html?id=5389</p> <p>https://www.ivl.se/download/18.3016a17415acdd0b1f47cf/1491996565657/C233.pdf</p>
--	--	---	--

		<p>energiåtervinning leder inte till förändringar i produktions- eller konsumtionsledet och därmed leder det inte till minskat klimatutsläpp. Snarare försvårar en felallokering av utsläpp möjligheten till energiåtervinning av ett flöde som annars skulle ha behandlats utan energiåtervinning (inhemska avfall) eller deponerats (importerat avfall)</p> <p>Vad ska stadsdelen annars göra med plastavfall som läggs i avfallspåsen om inte energiåtervinna den?</p>		
12. Klimatpåverkan	44	<p><i>"För beräkning av el och fjärrvärmes klimatpåverkan vid samproduktion i kraftvärmeverk ska klimatpåverkan fördelas enligt Energimetoden."</i></p> <p>Energiföretagen Sverige förordar användningen av Alternativproduktionsmetoden med hänvisning till flera standarder och regelverk. Se nedan mer information.</p> <p>Citylab hänvisar till andra standarder på flera ställen (se sidorna 47, 48 och 70). Det är rimligt att använda Alternativproduktionsmetoden som också används i flera standarder och direktiv.</p> <p>Energiföretagen Sverige hänvisar till standarden SS-EN 15316-4-5:2017 Byggnaders energiprestanda — Metod</p>	<p><i>"För beräkning av el och fjärrvärmes klimatpåverkan vid samproduktion i kraftvärmeverk ska klimatpåverkan fördelas enligt Energimetoden."</i></p> <p>Ändra till</p> <p>För beräkning av el och fjärrvärmes klimatpåverkan vid samproduktion i kraftvärmeverk ska klimatpåverkan fördelas enligt Alternativproduktionsmetoden."</p>	

	<p>för beräkning av energibehov och systemeffektivitet, för en beskrivning av olika allokeringmetoder.</p> <p>I standarden beskrivs ett antal anvisade allokeringmetoder, däribland kraftbonusmetoden, men även den i Sverige vanligen använda metoden, Alternativproduktionsmetoden. Energimetoden ingår däremot inte bland de anvisade allokeringmetoderna i standarden.</p> <p>Citylab föreslår att Energimetoden ska användas som allokeringmetod för kraftvärme, trots att den i ovan nämnd standard inte är tillåten.</p> <p>Enligt det nyligen överenskomna reviderade EU-direktivet om byggnaders energiprestanda ska också beräkningsmetoden för en byggnads energiprestanda beskriva hur den förhåller sig till framtagna standarder enligt mandat M/480 samt ISO 52000-1, 52003-1, 52010-1, 52016-1, och 52018-1.</p> <p>Energimetoden är en metod som normalt inte används vid denna typ av beräkningar eftersom den inte på ett rättvisande sätt speglar kraftvärmens effektivitet och styrkor. Det lämpligaste är att använda en metod som tar hänsyn</p>		
--	---	--	--

	<p>till effektivitetsvinsten i samtidig produktion av el och värme och fördelar den i proportion till vilken produkt som erhåller den största vinsten jämfört med separat produktion. Den så kallade Alternativproduktionsmetoden är framtagen för att beskriva detta. Den finns beskriven i till exempel Svensk Standard om Byggnaders energiprestanda - klassning av miljöpåverkan från byggnader (SS 24300-3:2014).</p> <p>Mycket tack vare Alternativproduktionsmetodens förmåga att ge en rättvis och balanserad bild av nyttan med kraftvärmeproduktion i både fjärrvärme- och elsystemet har denna metod blivit dominerande i Sverige. Den används i fjärrvärmebranschens överenskommelse med de viktigaste kundorganisationerna i den så kallade Värmemarknadskommittén och i regelverket för certifierade miljövarudeklarationer, EPD. Alternativproduktionsmetoden används även i EU:s energieffektiviseringsdirektiv (2012/27/EU), EED.</p> <p>I EED (Energy Efficiency Directive), bilaga 2, används Alternativproduktionsmetoden för beräkning av den besparing av</p>		
--	---	--	--

		primärenergi som användning av kraftvärme innebär.		
12 Klimatpåverkan	43	Vid uträkning av klimatpåverkan av byggskedet (Bedömningskriterium 1b, högst 14 ton CO ₂ e/boende) är det viktigt att klimatgasutsläpp från avfallshanteringen vid rivning också räknas in. Detta i syfte att styra mer rivningsmaterial till återbruk och materialåtervinning. Det räcker alltså inte att hävda att utsläppen för avfallshandtering tillförs till nästa fas (t ex återvunnen värme).	Under kriterium 1b lägg till: Klimatgasutsläpp från avfallshanderingen vid rivning ska räknas in.	